జా.చం॥
కలాంఘు

శ్రీగణాధిపతయే నమః వృత్తిమద్వృత్త్యోర్యావంతస్సాధ్యభావవదనుదాయా
ధికరణావృత్తితాపభావాః తద్వత్త్వం తత్త్వమితి సాధ్యభావం యది సాధ్యతా
వచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకస్సదా ప్రయుక్తం యథా [illegible] వాచ్యత్వాదిత్యత్ర ప్రయుక్తం యథా వాచ్ఛిన్నప్రతి
యోగితాకాభావాప్రసిద్ధ్యా తేనాప్యవ్యాప్తిరితి ప్రయుక్తం [illegible] వచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభా
వాప్రసిద్ధ్యాత్ర మేయ వహ్నిమాన్ ధూమాదిత్యత్ర వ్యాప్తిః సాధ్యతావచ్ఛేదకా
తిరిక్తసమానాధికరణాధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావనివేశాల్పే
ప్రమేయసాధ్యకే క్షి[illegible] ధర్మస్సాధ్యతావచ్ఛేదకే క్షిలేచ వ్యధికర
ణధర్మావచ్ఛిన్నాభావమాదాయ తత్రసిద్ధ్యభిధానే ప్రసంగావ్యాప్తానా

ప్రవృత్త్యాదిత్వాత్రౌ తి వ్యాప్తిః [illegible] నా స్త్రా [illegible] సు నా [illegible] వైషే [illegible] లక్షణ [illegible] గ్రాప్తి
గం తే [illegible] న్నైవ [illegible] ష్టా ణాగా ప్యె [illegible] భావప్రతియో [illegible] తావచ్ఛేదకత్వ
యాం గ్రా హో [illegible] ధత్వా [illegible] చ్ఛి న్నాః [illegible] తావచ్ఛేద [illegible] త్రి [illegible] వ
మూనా [illegible] కరణా [illegible] త్వా [illegible] ప్రతి [illegible] గిత్వా [illegible] తయా [illegible] సల లక్షణా
[illegible] త్వా [illegible] కరణా ధర్మావచ్ఛి [illegible] భావస్య సాధ్యతావచ్ఛేదకాత
రిక్త సమానాధికర [illegible] ధర్మావచ్ఛిన్నతయా తదధికరణావృత్తిత్వా [illegible]
వచ్ఛిన్న వృత్తిమద్వృత్తిత్వా తద్వృత్తి [illegible] హేతౌ నన్వా దేతః [illegible] వ్యాపకత్వా

జా-చో
శూ।ఘు॥

పక్షే క సాధ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకప్రతియోగితాకః ఏవ సాధ్యాభావవద్వృత్తి
తథాచ ప్రమేయవాన్ వాచ్యత్వాదిత్యత్ర విరుద్ధే ఘటత్వవ ఎచ్ఛాభ్యం ప్ర
మేయాభావ ఏవ సాధ్యాభావః ప్రసిద్ధః ఏవం ప్రమేయవహ్నిసాధ్యకే
పఖిక్ష త్రైలిగ్రాహ్యగంధత్వాభావ మే తాదృశః తద్ధర్మకరణావృత్తిత్వాభావస్య
త్రవచ్ఛిన్నత్వేన తత్వజ్ఞాత్ తద్వ్యాప్తిః నను పృథివీసమవేతవాన్ భావత్వాది
త్యత్రాతివ్యాప్తిః పృథివీసమవేతభావసత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకంలా
ఘవతః సమవేతత్వమేవ తథాచ సమవేతత్వాద్యేకప్రతియోగితా

జలత్వాదిసాధారణోత్తాధ్రవత్వప్రతిష్వాతియోగితావ్యాపకం నవృత్తివిసమవే
తత్వమితి సమవేతసామాన్యాభావ నలక్షణాఘటకః కించిత్ ఘట
త్వేనవృత్తివిసమవేతాభావ ఏవ తదధికరణావృత్తిత్వాభావస్య
వృధికరణధర్మావచ్ఛిన్నాభావస్య వృత్తిమద్వృత్తిత్వాపత్తధృత్వస్య
హేతౌ సత్వాత్. గురుధర్మస్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వానంగీకా
రిస్వవ్యాపకసాధ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకప్రతియోగితాకత్వనివే
శితేతి వ్యాప్తిర్దుర్వారైవ ఏవం సమవేతత్రవస్య సమవేత

౩౧-౭౦।
కొం।ఘు॥

త్రవల్త్వప్రకారకప్రమావిశేష్యతాయాత్రసమవాయేన సాధ్యతాంత
త్రవల్భచారిణ్యతివ్యాప్తిః సమవేతద్రవ్యాభావస్య ప్రతియోగితా
యాలాఘవతో ద్రవత్త్వస్యైవావచ్ఛేదకతయా తస్యావ్యాప్తేః ప్రతియో
గితాయాం గగనాదిసాధారణతయా తత్ప్రతియోగితావ్యాపక
త్వస్యలవసమవేతద్రవత్త్వవిరహాదిత్యేకపృథివీసమవేతవ్యా
భావత్వాపాదితవల్ప్రపృథివీసమవేతమిత్యాకారకయత్కించిజ్జ్ఞా
జ్ఞానీయవిశేష్యతాసంబంధేన జ్ఞానాత్ప్రయోయస్తదభావో

లక్షణాఘటకః విశిష్యతాసంబంధేన తాదృశజ్ఞానవిశిష్టాభావస్య ప్రతియో
ప్రతియోగితావచ్ఛేదకం తు న సమవేతత్వం తాదృశజ్ఞానశూన్యకాలే తా
దృశజ్ఞానవిశిష్టాభావస్య పృథివ్యాం సత్వాత్ తత్రాపి సమవేతసామా
న్యాభావస్య సత్వాదేవం సమవేతద్రవ్యవానిత్యత్రాపి సమవేతద్ర
వ్యమిత్యాకారక యత్కించిజ్జ్ఞానస్య జ్ఞానవిశిష్టాభావ ఏవ లక్షణాఘ
టకః న చ విశేష్యతాసంబంధేన సమవేతద్రవ్యమిత్యాకారకే యత్
కించిజ్జనస్య జ్ఞానవిశిష్టాభావస్య తాదృశజ్ఞానశూన్యకాలావచ్ఛేదేన

ఱా.చూ|
కూ|ఘు||

సప్రవృత్త్రౌ వసే తాపాలాత్తాదృశ్ఘ్న నవిశిష్టాభావవద్వృత్తిత్వాభావో వళ్ధిక
రణాధర్మావచ్ఛిన్నాభావ ఏవ వృత్తిమద్వృత్తిస్తద్వృత్త్యసంభవాత్ తానే తాపాలోత
థాపిళతి వ్యాప్తిర్మనమహాన్గైర్వృత్తి వామవళం యత్రంకపినేం యోగ్నేసతా
దితపత్రకపినేం యోగాభావస్తైవవ్యవ్యాపేక్షసాధవతావచ్ఛేదకవ్యా
ప్తకప్తతియోగితాకతయాతస్యకేవలాన్వయిత్వే నతదధికరణావృ
త్తిత్వాభావో విసవృత్తిమద్వృత్తిః కింతు వళధికరణధర్మావచ్ఛిన్నాభా
వ ఏవ తద్వృత్యసంభ తత్ర సేతాపాత త్రాంతివ్యాప్తిః సాధతావచ్ఛేదకసంబంధేన

స్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టసాధ్యవత్త్వాబుద్ధిం ప్రతి యాదృశసంబం
ధేన స్వప్రకారకనిర్ణయయోః విరోధితా తాదృశసంబంధేన సాధ్యాభా
వస్యాధికరణత్వం వక్తవ్యం తథాచ కపిసంయోగాభావప్రతియోగితా
వచ్ఛేదకం యత్ కపిసంయోగత్వం తద్విశిష్టకపిసంయోగవత్త్వాబుద్ధిం ప్ర
విశేష తి న విశేషణతాసంబంధే [illegible] కపిసంయోగాభావప్రకారకనిశ్చయ తా
ప్రతి న విరోధితా అపితు నిరవచ్ఛిన్నవిశేషణతావిశేషస్యైవ తాదృశసంబం
ధేన కపిసంయోగాభావాధికరణాసు గుణాదిష్వనిరూపితవృత్తితాప్యభావస

[illegible]
[illegible]

వృత్తిమత్త్వే తద్వృత్తిత్వాదౌ వృత్తితయా తద్వత్త్వస్య హేతౌ విరహాన్నాతివ్యా-
ప్తిః తథాప్యుత్త వీసమవేతమిత్యాకారకజ్ఞానవిశిష్టస్యాపి నిరవచ్ఛిన్నవిశె-
షణతావిశేషణాధికరణం న త్ర[illegible]గుణాదికిం తు సామాన్యాదిరేవ-
ఎ తద్వృత్తిత్వాభావస్య తత్ర వత్త్వప్రకారకప్రమావిశేష్యత్వే ప్రసిద్ధస్య
హేతావసత్త్వాన్నాతివ్యాప్తిః అత్ర సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధేన సా-
ధ్యవత్త్వబుద్ధిం ప్రతి యాంధృసంబంధేన సాధ్యాభావాధికరణోక్తౌ త్వే
వావచ్ఛేద్యత్వాది తత్ర వాచ్యత్వవానితి బుద్ధిం ప్రతి ఘటత్వేన వాచ్యత్వా

సాధ్యాభావప్రకారక[illegible] విశేష్యతా సంబంధేన

భావవానితి జ్ఞానస్య ప్రతిబంధకత్వాత్ తత్రాప్రసిద్ధేరతః స్వప్రతియోగితావిశిష్టేతి
తథా చ ఘటత్వేన వాచ్యత్వవత్తా బుద్ధిం ప్రతి ఘటత్వేన వాచ్యత్వవత్తా నిశ్చయస్య
విరోధితయా తత్ర స్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టసాధ్యవత్తా బుద్ధిం ప్ర
తిప్రతిబంధకత్వం దృశ్యేకవిశేషణతాసంబంధావచ్ఛిన్నప్రకారతాకనిశ్చయే స్వ
తం న చ ఘటత్వేన వాచ్యత్వవానితి బుద్ధేరపి వాచ్యత్వవత్తా బుద్ధితయా
తత్ప్రతిబంధకత్వం ఘటత్వేన వాచ్యత్వాభావవానితి దృశ్యేకవి
శేషణతావిశేషసంబంధావచ్ఛిన్నప్రకారతాకనిశ్చయే అక్షతమేవేతి స్వప్రతి

త్వ యోగితావఛేదకవిశిష్టేనివిశం విశిష్టే వినా పిసాధ్యవత్తాబుద్ధిప్రతిబంధ
కతావఛేదకప్రకారతావఛేదకసంబంధత్వం విశేషణతావిశేష్యవ్యపాద
యతుం శక్యత్వాదితివాచ్యం ఏవం సతిగగనత్వాభావసవకాలికసంబం
ధావఛిన్నప్రతియోగితాకాభావో యత్ర విశేషణతావిశేషేణ సాధ్యం
తాప జ్ఞానం హేతుః తత్ర గగనాభావత్వసవ్యకాలికసంబంధావఛిన్నప్రతియో
గితాకాభావో గగనత్వాభయవాద్యవృత్తాబుద్ధిః గగనత్వావత్వక గగనత్వ
త్వకగగనత్వాభావసవకాలికసంబంధావఛిన్నప్రతియోగితాకాభావాతి

బుద్ధౌగగనత్వాభావస్యకాలికసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావ
రూపస్సాధ్యావగాహిత్వేనతద్వృత్తిప్రతిబంధకత్వంగగనత్వాభావస్య
ద్వ్యకత్వవిశేషణతావిశేషసంబంధేనాభావనిష్ఠేయవర్తత ఇతిసాధ్య
వత్తాబుద్ధిప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకప్రకారతావచ్ఛేదకవిశేషణతావిశే
దీకరణ షసంబంధేనగగనత్వాభావయోర్ధర్కేవ్యావృత్తిత్వాభావస్యరెష్ఠప్ర
సిద్ధస్యజ్ఞానాదిహేతావసత్వాపత్త్రావ్యాప్తిరతః సాధ్యతావచ్ఛేదక
మాత్రావచ్ఛిన్నప్రకారకబుద్ధిప్రతిబంధకత్వమేవనివేశనీయంతథాచ

జ౽-చ౦।
కూ।ఘ॥

విశేషణం సగ్రహా

షే ఉత్పన్నవాంపచత్వవానితిబుద్ధిస్సాధ్యతావచ్ఛేదకమాత్రావచ్ఛిన్నప్రకా
రత్వవిరహాత్తద్బుద్ధిప్రతిబంధకత్వమాదాయ స్సాధ్యవత్తాజ్ఞానప్రతి
బంధకతావచ్ఛేదకప్రకారతావచ్ఛేదకత్వం విశేషణతాయాముపపా
దయితుం నవ[illegible]త ఇతి స్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టనివేశః స్వప్రతి
యోగితావచ్ఛేదకసాధ్యతావచ్ఛేదకోభయపర్యాప్తావచ్ఛేదకతాకప్ర
కారతాకత్వం నివేశ్య గగనత్వాభావస్య కాలికసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియో
గితాకాభావ గగనత్వాఖ్యయవానితిబుద్ధేర్వ్యావర్త్తనీయ లతయాన్ తాదృశ

౭

సాధ్యవత్కత్వస్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టసాధ్యవత్తాబుద్ధిప్రతిబంధకతావ
చ్ఛేదకత్వం విశేషణతాయామస్తి న చ సాధ్యతావచ్ఛేదకమాత్రావచ్ఛిన్నత్వమేవ ని
వేశ్యత ఇతి వాచ్యం జ్ఞేయత్వాదిత్వాదౌ తు వాచ్యత్వవానితి బుద్ధిం ప్రతి వాచ్యత్వా
భావవానిత్యభావాంతరే ప్రతియోగితాసంబంధేన వాచ్యత్వమవగాహ్య
వయత్తే[illegible]జ్ఞానం తస్యాపి ప్రతిబంధకతయా తాదృశప్రతిబంధకతావ
చ్ఛేదకీభూతప్రకారతావచ్ఛేదకవిశేషణతాసంబంధేన ఘటత్వే వాచ్య
త్వాభావస్యాధికరణత్వమాదాయ లక్షణాసంగతిః న హి సాధ్యతావ

జా-చం।
కూ। హై॥

ఛేదకమాత్రావచ్ఛిన్నప్రకారతాశాలిబుద్ధింప్రతియేనసంబంధేనస్వప్ర
కారతాకనిశ్చయప్రతిబంధకత్వేనసంబంధేనస్వాత్మకసాధ్యాభావాధికర
ణత్వంనివిష్టంయేనవాచ్యంజ్ఞేయతావదితరవత్త్వప్రసిద్ధ్యర్థంవిశేషవతీతివాచ్య
ంఏవంసతిపృథివీసమవేతవాన్భావత్వాదిత్యత్రసమవాయేనపృథివీ
సమవేతత్వాబుద్ధింప్రతిపృథివీసమవేతభావవత్త్వనితినిశ్చయస్య
పోవిశేషణతావిశేష్యభసంబంధావచ్ఛిన్నప్రకారతాశాలినిశ్చయత్వేనైవ
ప్రతిబంధకతావత్త్వాత్పృశప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకఘటతప్రకారతావచ్ఛేదక

ప్రతియోగిసంబంధేన స్వప్రకారకానాం

విశేషణతావిశేషసంబంధేన పృథివీసమవేతమిత్యాకారకయత్కించిజ్జనక
జ్ఞానవిశిష్టస్యాభావాధికరణే జగతి యద్వృత్తిస్తదభావస్యావ
ధికరణధర్మావచ్ఛిన్నాభావస్యవృత్తిమద్వృత్తిత్వాపత్తివ్యాప్తిః స్వప్రతి అత్ర [illegible]
యోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టప్రతియోగిసంబంధే సాధ్యవత్తా బుద్ధౌ విరో
ధితేన సంబంధేన సాధ్యాభావాధికరణత్వం వక్తవ్యం ఏవంచ పృ
థివీసమవేతమిత్యాకారకయత్కించిజ్జనకజ్ఞానవిశిష్టపృథివీసమవే
తవానితి బుద్ధిం ప్రతి తాదృశ యత్కించిజ్జనకజ్ఞానవిశిష్టస్యాభావస్య ప్రతియో

౫౭.చం.
కుం.ఘు.॥

నవిశేషణతాసంబంధావచ్ఛిన్నప్రకారకత్వేన విరోధితాదృశసంబంధేన
ప్రతియోగ్యభావయోర్విరోధాత్ కింతు నిరవచ్ఛిన్నవిశేషణతావి.
శేషసంబంధావచ్ఛిన్నప్రకారకత్వేన తాదృశసంబంధేన ననాపత్త్వక
సాంధ్యాభావాధికరణం జగదితి న తత్రాతివ్యాప్తిః యద్వా పిపృథివీ
సమవేతవత్త్వాబుద్ధిం ప్రతి సమవేతసామాన్యాభావస్యాపి వి
శేషణతావిశేషసంబంధేన నిష్ఠయోన విరోధః సమవేతసామాన్యా
భావస్య వ్యాప్తేః ప్రవృత్తిత్వభ్రమకాలే తాదృశజ్ఞానస్యాలీకేనాపేక్షనంగౌరవాత్ కింతు తత్ర

సంభూం

౯

౨ నిరవఛ్ఛిన్నవిషయత్వేన ప్రతిబంధకతావఛ్ఛేదకప్రకారతావఛ్ఛేదకసంబం
ధత్వేన స్వసంబంధేన పృథివీసమవేతమిత్యాకారకయత్కించిజ్జ్ఞానవిశి
ష్టస్యాధికరణం నజగదితి న తత్రాతివ్యాప్తిః స్వప్రకారకనిష్ఠయత్వేన ప్రతి
బంధకత్వం వినాపి తథాపి సమవాయసంబంధేన పృథివీసమవేతా
భావవత్తాబుద్ధేర్యథా నిరవఛ్ఛిన్నవిశేషణతాసంబంధేన యథా సమవేతాభావవ
త్తాబుద్ధివిరోధిత్వం తథా నిరవఛ్ఛిన్నసమవాయసంబంధేన పృథివీసమవేత
వత్తాబుద్ధిం ప్రతి పృథివీకవిశేషణతాసంబంధేన పృథివీసమవేతాభావ
ఇత్థం చ ప్రతియోగితావఛ్ఛేదకవిశిష్టేతి వివేకః

జా.చం.
కలా.ఘు.

నిరవచ్ఛిన్న

నిశ్చయోపి విరోధీ తుల్యన్యాయాత్తథావ యత్రస్వసమవాయసంబంధేన
పృథివీసమవేతస్యసాధ్యతాన त्वविशेषणताविशेषसंबंधेन पृथिवीसमवे
తాభావవత్త్వనిశ్చయస్య విరోధితయా విశేషణతాసంబంధోపి
సాధ్యవత్తాబుద్ధిప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకప్రకారతావచ్ఛేదకసంబ
ధోజ్ఞాత ఇత్యత్ర వ్యాప్తిమున్నాపత్తే పనచ స్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశి
ష్టసాధ్యవత్తాబుద్ధింప్రతి స్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టసాధ్యవత్తా
బుద్ధింప్రతితాదృశతాదృశజ్ఞానవిశిష్టాభావస్య విశేషవిశేషణతా
ऽशेन संबंधेन स्वप्रकारकनिस्चयोविरोधीतिति वेशोपि निरवच्छिन्न समवायसंबंधेन विशेष

బంధేన తాదృశజ్ఞానవిశిష్టాభావవానితి నిశ్చయోపి విరోధీతి తాదృశజ్ఞానవిశిష్టాభావస్య
విశేష్యతావిశేషణస్యాధికరణే జగతి యావృత్తివర్ణాధికరణాధర్మావచ్ఛిన్నాభావస్యైవ
వృత్తిమద్వృత్తిత్వాల్లోతద్వృత్త్వమాదాయ వ్యభిచారిణ్యతివ్యాప్తితాదవస్థ్యమితి వాచ్యం
యద్ఘటోత్పత్తిదశాయాం పృథివీసమవేతమితి జ్ఞానముత్పన్నం ద్వితీయక్షణ
స్థాయి తద్ఘటనాశదశాయాం తజ్జ్ఞాననాశః తజ్జ్ఞానవిశిష్టాభావో న తద్ఘటోత్ప
త్తికాలావచ్ఛేదేన నవా ద్వితీయక్షణావచ్ఛేదేన తజ్జ్ఞానవిశిష్టాభావస్యైవ తత్తత్కా
లావచ్ఛేదేన తత్ర సత్వాల్ తద్ఘటానధికరణకాలస్తు న తద్ఘటవృత్తితాయామవచ్ఛేదకః

౫౹-౭౦॥
శ్లో౩ ష॥

ఏతదధికరణస్యైవ తన్నిష్ఠధర్మావచ్ఛేదకత్వనియమాత్ అత ఏవ వృత్తికాలావ
చ్ఛేదేన ఘటే రూపసామాన్యాభావో న వృత్తిః స్వీకృత్యేమతి నతు తత్పూర్వకాలా
వచ్ఛేదేన తథాచ తాదృశఘటనిష్ఠతద్వ్యక్తిత్వాపాదేవ తాదృశజ్ఞానవిశిష్టాధిక భావ
రణవృత్తిత్వసామాన్యాభావో వర్తతే తద్వృత్త్వస్య భావోపహితావస్థావన్నాల
వ్యాప్తిరిదమత్రావధేయం స్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకే విశిష్టసాధ్యవత్త్వాబు
ద్ధినివేశివిగగనత్వాభావస్య కాలికసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభా
త్రీ వీయవిశేషణతాసంబంధేన సాధ్యం జ్ఞానాదికం తు స్వత్రాతివ్యాప్తిః ౪

కంట

ప్రతియోగ ~~[illegible]~~

గగనత్వాభావరూపేసాధ్యాభావస్య యథా గగనత్వాభావస్య కాలికస
ంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావత్వం+ తథా గగనత్వమపి తథావ
చ్ఛిన్నప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టసాధ్యవత్తాబుద్ధిః+ గగనత్వత్వ+ గగనత్వా క
భావస్య కాలికసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాభావవానిత్యాకార
కతాదృశంబుద్ధింప్రతి గగనత్వాభావస్య దైశికవిశేషణతావిశేష
సంబంధావచ్ఛిన్న+నిష్ఠయోర్విరోధో దైశికవిశేషణతాసంబంధేన
గగనత్వాభావాధికరణావృత్తిత్వాభావస్య శబ్దాదౌప్రసిద్ధస్య జ్ఞానా
ప్రకారక

౨౩।-౮౦।
కూ। ఘు।

జ్ఞానాధిహేతావసత్త్వాదతః స్వీయయోర్దృశ్యత్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకే వి
శిష్టసాధ్యవత్తాబుద్ధింప్రతియోర్దృశ్యసంబంధేనప్రకారకనిష్ఠయోవి స్వ
శోధితాదృశసంబంధేనస్వవ్యాపకే సాధ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకతాదృశప్ర
తియోగితాకాభావాధికరణత్వం వివక్షణీయం తథాచగగనత్వా
భావీయయోర్గగనత్వనిష్ఠప్రతియోగితానస్వవ్యాపకేసాధ్యతా
వచ్ఛేదకవ్యాపికాకింతు గగనత్వాభావనిష్ఠప్రకారితాసంబంధావచ్ఛిన్న
ప్రతియోగితాకాభావనిష్ఠప్రతియోగిత్వేవ తాదృశప్రతియోగితావచ్ఛేదకం

టిప్ యద్గగనాభావస్య కాలికసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావవత్త్వం
దైశికవిశేషణతాసంబంధావచ్ఛిన్నవత్త్వాబుద్ధింప్రతి దైశికవిశేషణతా
సంబంధేన గగనత్వాభావత్వప్రకారకనిశ్చయోవిరోధీ కింతు కాలికసం
బంధేన గగనత్వాభావప్రకారకనిశ్చయ ఏవ తేన సంబంధేన గగనత్వా
భావాధికరణకాలే యానేమవాయేన వృత్తిః తదభావస్య జ్ఞానేవ
ర్తమానతాపన్నా వ్యాప్తిరేవం వర్ణ్య యయా తృణప్రతియోగితావచ్ఛేద
కవిశిష్టవత్త్వాబుద్ధింప్రతి యత్ప్రతిబంధకత్వం తదవచ్ఛేదకీభూత

ఉక్తౌ

ప్రకారతావచ్ఛేదకసంబంధేనస్వవ్యాపకసాధ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకప్రతి
యోగితాకాభావాధికరణత్వనివిశిష్టవ్యాపకత్వాస్సాధ్యవత్త్వోపాదానం
వ్యర్థమితిమంతవ్యంస్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టవత్త్వస్వ
ప్రతియోగితావచ్ఛేదకమాత్రావచ్ఛిన్నప్రకారకబుద్ధిరూపాలనభ్యా
గగనత్వాప్రకారకాలికసంబంధావచ్ఛిన్నగగనత్వాభావాభావవానితి
బుద్ధిమాదాయద్రోక్తవిశేషణాత్తాయామవిస్వప్రతియోగితావ
చ్ఛేదకవత్త్వాబుద్ధిప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకప్రకారతావచ్ఛేదకసంబంధావ

విశిష్ట

పేత్రైంకే బిత్తుపృథివీసమవేతాభావసబలక్షుతయోస్సమవేతతాపా
క్షిన్నప్రతియోగితాకత్వేనతాదృశప్రతియోగి(తా)వ్యాపకత్వసబలసాధబతా
వచ్ఛేదకే విరహేపి సమవేతత్వేనపృథివ్యాం సమవేతాభావ ~~సబలక్షే~~త
ప్రతియోగితాయాం పృథివీసమవేతమాత్రనిష్ఠతయా తదీయప్రతి
తియోగితావ్యాపకత్వం సాధబతావచ్ఛేదకే పృథివీసమవేతత్వే అ క్షుతే
క్షేతమెవసామానబధకర్ణ్యం విశిష్టాభావసబలత్రంధకారానుమత-
తాపదితి పృథివీసమవేతసాధకే వబభిన్నోస్సమవేతత్వేనపృథివ

జు.చలి
ఖండ ఘు.

సమవేతాభావోంలక్షణఘటకస్సమవేతత్రవచ్ఛిన్నాధికేవలభా
రిణీత్రవచ్ఛిత్రేనసమవేతత్రవచ్ఛిభావోంలక్షణఘటకః ఇతి నాతివ్యాప్తిరి
త్యాహుః స్వవ్యాపకస్సాధ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకప్రతియోగితావచ్ఛేదకతేశ
త్రస్వవ్యాపకత్వప్రతియోగితాయాంస్సాధ్యతావచ్ఛేదకసల్సాధ్య
తావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధేనబోధ్యం అనయోస్సమవాయ
సంబంధేనానితజ్జ్ఞానవదన్యత్వాత్మైవసాధ్యతాయాం మావ్యర్థత్వ
రూపహేతావవ్యాప్తిః ఘటభింనఘటభిన్నయోర్యా ప్రతియోగితా

౨లో౧క్ష౨౩

పక్ష సాధ్యతావచ్ఛేదకతాదాత్మ్య(తాదాత్మ్య)సంబంధావచ్ఛిన్నా తదధికరణవృ

త్త్యభావీయా విశేషణతాసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితా తదభావవ

న్నిష్ఠవ్యాప్తిజ్ఞానరూపసాధ్య సిద్ధత్వాత్ ఏవం సాధ్యతావచ్ఛేదక

స్వే జ్ఞాన వ్యాపకత్వమపి తద్వ్యత్ప్రతియోగితాయాం

సత్త్వాద్ఘటభిన్నభేదపటభిన్న(భేదస్యాభిన్న)భేదస్యలక్షణాఘటః

అతస్తత్త్వముదాహరణాధికరణప్రసిద్ధ్యలవ్యాప్తిః సాధ్యతావచ్ఛే

దకతాఘటకసంబంధేన ప్రతియోగిత్వవ్యాపకత్వప్రవేశే సాధ్యతాం

వహ్నిదక్షఘటకసమవాయసంబంధేన ఘటభిన్నభేదప్రతియోగితా
వ్యావర్తకత్వనిత్యజ్ఞానవిరహాల్ఘటభిన్నభేదేన లక్షణాఘటకః కింతు
నిత్యజ్ఞానవద్భేద ఏవ తదధికరణే యా వృత్తిస్తద్భేదసెలవ్యైరత్యైనే
తావన్నావ్యాప్తిః యదిహేతుసామానాధికరణ్యం సాధ్యాభావేఽవ
సత్వక్షం తద్ఘటభిన్నభేదసకాశ్వైరత్వహూర్వహేతుసామానాధిక
రణ్యవిరహాత్తదభావమాదాయ నాప్రసిద్ధిః తదా నిత్యజ్ఞానవ
త్త్వః తాదాత్మ్యేన సాధ్యతాయాం త్రవత్త్వప్రకారకత్వమావిశేషణత్వం

హేతుస్తత్ర వ్యాప్తిః హేతుసమానాధికరణాసత్ప్రతియోగి భిన్నత్రవల్భేదస్యజ
లభిన్నత్రవల్భేదస్య యోఽప్రతియోగితా తస్యా అపి విషయతాసం
బంధావచ్ఛిన్న వ్యాపకత్వాసత్ని తస్యజ్ఞానేన తద్వత్ప్రతియోగి భిన్నత్రవల్భి
న్న జలభిన్నత్రవల్భిదాదిరపి నిరుక్తసాధ్యాభావాంతర్గతో జ్ఞాతః తద
పూరా కరణోత్పాదౌ త్రవల్త్వప్రకారక ప్రమా విశేష్యత్వాసత్ వృత్తేరతః ప్రతియో
గితా వ్యాపకత్వం సాధ్యతావచ్ఛేదకతా ఘటకసంబంధేన వక్తవ్యం తేన య
థా ప్రతియోగి భిన్నత్రవల్భేద ప్రతియోగితా వ్యాపక సాధ్యతావచ్ఛేదక [illegible]. క

జు. చం॥
కుం షుం॥

తాయాంప్రతియోగితా

తథాప్యృత్విభిన్నభేదజలభిన్నభేదాధికరణవిషయతాసంబంధేనప్ర
తియోగితావ్యాపకీస్సాధ్యతావచ్ఛేదకీభూజాతః ఏవంహేతుస్సమానాధి
కరణోపిజాతః తత్సముదాయాధికరణాప్రసిద్ధ్యా తత్రావ్యాప్తిరపి నస
ంభవతి కింతు తత్రావ్యాప్తివారణార్థం సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసం
బంధేన వ్యాపకత్వం సంగచ్ఛతే నను ప్రతియోగితావ్యాపకస్సాధ్యతావ
చ్ఛేదకవ్యాపకప్రతియోగితాకాభావస్సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబం
ధావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతాకోత్రావశ్యం నివేశ్యం ఇతరభిప్రాయేణేదం ౪౬

ప్టే థివీభింన్నభేదస్య సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటసంబంధావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదక
త్వాభావాత్ తదభావేన లక్షణాఘటకః కింతు పృథివీభిన్నత్వవద్భేద ఏ
వ తత్సముదాయాధికరణత్వం నాప్రసిద్ధం ఏవం పృథివీభిన్నసత్తావద్భేదస్య
వ్యాపకస్య సాధ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకప్రతియోగితాకో జాతస్తత్సముదాయా
ధికరణత్వం సుస్సే కింతు సామాన్యాదౌ తన్నిరూపితస్సమవాయస్సంబ
ంధావచ్ఛిన్నవృత్తిత్వప్రసిద్ధ్యా నత్రవత్త్వహేతుకస్థలే అతివ్యాప్తిః కేత్తః త్రమా
విశిష్ట[illegible]వేరవం తానుధావచ్ఛే[illegible]సంగచ్ఛతే ఇతివాచ్యం సాధ్యతావచ్ఛేదకతా
త్త సంబ

జా-వా॥
కూ-ఘు॥

ఘటకసంబంధావఛిన్నావఛేదకత్వస్య ప్రతియోగితాయాంనివేశే ప్రయోజ
నాభావాత్తన్నివేశం కృత్వాపతివ్యాప్తిదానస్యాసందర్భవిరోధాదిత్యేః ధూమ
త్వప్రకారకప్రమావిశేష్యతాపభావవాన్ మహానసీయవహ్నిరిత్యత్ర ధూమ
త్వే త్వప్రకారకప్రమావిశేష్యత్వస్య గురుతయా ధూమత్వస్య తదభావప్రతి
యోగితాయాంసమవాయసంబంధావఛిన్నప్రతియోగితావఛేదకత
వఛిన్నా యాధూమత్వాభావస్య సాధ్యతావఛేదక~~సంబంధే~~నప్రతియోగితా
కత్వవిరహాత్ స్వవ్యాపకసాధ్యతావఛేదకవ్యాపకప్రతియోగితాకసాధ్యతా

ఘటకసంబంధావఛిన్నావఛేదకతాక

వచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతాకప్రతియోగితాకత్వవి
రహాద్వ్యాప్త్యాపత్తేః వాచ్యత్వత్వేన ధూమాభావమాదాయాతివ్యా
ప్త్యాపత్తేః నచ సాధ్యవత్తాగ్రహవిరోధితాఘటకసంబంధేన సాధ్యా
భావస్యాధికరణత్వం వక్తవ్యం తథాచ నిత్యజ్ఞానవతస్తాదాత్మ్యేన
సాధ్యతాయాం సాధ్యవత్తాగ్రహవిరోధితాఘటకసంబంధేన వి
శిష్టణతావిశేషణసంబంధేన వర్తమానత్వం నప్రతివిభిన్నభేదస్య
తిత్వేన సంబంధేన వర్తమానో యస్సాధ్యాభావః నప్రతివిభిన్న

౧౭౦ గ్ర।
౧౮౬ శ్లో।

భేదః కింతు పృథివీభిన్నత్రవ భేదః పృథివీభిన్నజలభేద (దిశేవ) తత్సమవా
యాధికరణాగుణాదౌ త్రవృత్తప్రకారకత్రమాదిశేషవత్త్వ స్వావ్య త్తిరితవ
తి వ్యాప్తిసంగతిరితి తదావశ్యం సాధ్యవత్తాప్రహే విరోధితాఘటకత్వ
స్యస్వప్రతియోగితావచ్ఛేదక విశిష్టసాధ్యవత్తాబుద్ధింప్రతి యేనప్ర
కారకత్వసంబంధేనస్వప్రకారకనిష్ఠయస్యవిరోధితా తాదృశసంబం
ధస్యైవ వివక్షణీయతయా పృథివీభిన్నభేదాభావప్రతియోగితా
వచ్ఛేదకపృథివీభిన్నభేదవిశిష్టేనితవజ్ఞానరూపసాధవత్తాదాత్మ్య బుద్ధిం

ప్రతిష్పృథివీభిన్నభేదసత్పృథివీత్వరూపేసత్సమవాయసంబంధే
ననిష్ఠయస్యాదివిరోధిత్వాల్లోకసమవాయోపిత్రాసుక్తేసాధళవత్త్రా
గ్రహేవిరోధితాఘటకస్సంబంధోపి భవతిళవేతిత్రేనసంబంధే
నవర్తమానసత్పృథివీభిన్నభేదజలభిన్నభేదాదేరధికరణా
ప్రసిద్ధ్యానాతివ్యాప్తేస్సంభవఃఏవంయ [illegible] తత్తత్సాధ్యతావచ్ఛేదకావ
చ్ఛిన్నప్రకారతావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధకతా
వచ్ఛేదకప్రకారతావచ్ఛేదకసంబంధేనసాధ్యాభావస్యాధికో

గొత్వాభావత్త్వే పృథివీనిత్యజ్ఞానవదితదన్యతరభేదజ్ఞు నిత్యజ్ఞా
నవదితదన్యతరభేద ఏవం పృథివ్యుదివ్యష్టద్రవ్యగుణకర్మసామాన్య
విశేషసమవాయాభావపదార్థానాం ప్రత్యేకం నిత్యజ్ఞానవత్త్వానా
తరభేదసత్వాం పృథక్త్వే శక్తే విశేషణత్వాం రూపాధికరణాప్రసిద్ధ్యా అతి
వ్యాప్తిర్విరహశ్చైక ఏవాత్ర కేవలి నిత్యజ్ఞానవత్సాదాత్మ్యేన సాధ్యతా
యాం సాధ్యతావ్యాప్తిః కింతు తాదాత్మ్యేన నిత్యజ్ఞానవతస్సమవాయేన
సాధ్యతాయాం తత్ర వర్తప్రకారకప్రమావిశేష్యత్వహేతావతివ్యాప్తి

స్వత్రవృధివలనేన సమవేతాభావ జలానే సమవేతాభావప్రతియోగితాయ
మపి సాధ్యతావచ్ఛేదకనితల జ్ఞానవ్యాపకతయాఽసాధ్యతావచ్ఛేదకని
తల జ్ఞానస్యాపి తత్ప్రతియోగితాయాః సమవాయేన వ్యాపకతయా
లక్షణాఘటకత్వేన తాదృశస్య సాధ్యతావచ్ఛేదకసమవాయసంబ
ంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకతాదృశస్య సముదాయవత్త్వసామాన్యాదే
స్వరూపసంబంధేనావృత్తిత్వం తత్రవత్త్వం వేం త్వ్యస్త్రప్రవలత్వప్రకా
రకత్వమావిశేషలత్వప్రదానమపి సాధ్యసంగచ్ఛతే తాదృశాభావ.

వతిసామాన్యాద్ హేతుతావచ్ఛేదకసమవాయసంబంధేన వృత్తేరత్ర

సిద్ధేః సమవాయేన ద్రవత్వహేతావతివ్యాప్తివయోగాదిత్యాహ తు॥ ౪

పరేతు తత్ర సత్త్వావదనుయోగికతాదాత్మ్యేననిత్యజ్ఞానవత్త్వం

సాధ్యతాయాం ద్రవత్వప్రకారకత్వమావిశిష్యత్వం హేతుస్తత్ర

సాధ్యతావచ్ఛేదకసత్త్వావదనుయోగికతాదాత్మ్యసంబంధా

వచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకపృథివ్యభింనభేదస్య ఏవకేతా [illegible] సంబం

ధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకజలభిన్నభేదస్య [illegible] ద్వయప్రతియోగితాయా

[illegible] అధికరణాంశ [illegible] హేతుసచ్ఛేదక [illegible] సంబంధావచ్ఛిన్న [illegible] ప్రకారక [illegible]

[illegible] సాధ్యతావచ్ఛేదక [illegible] సంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితా [illegible] ౧౦

జలాదావప్రసిద్ధేస్సత్వాత్ తత్ర గంధవత్తావచ్ఛేదకతాఘటకసమవాయసం
బంధేన నిత్యజ్ఞానస్య సత్వాన్న పృథివీభిన్నభిదోనలక్షణాఘటకః
ఏవం ద్రవ్యానుయోగికతాదాత్మ్యేన యత్రాత్మని తజ్జ్ఞానవతః గంధవ
త్తాద్రవ్యత్వం హేతుస్తత్రాప్యతివ్యాప్తిః సంభవతి గంధవత్తావచ్ఛేద
కద్రవ్యానుయోగికతాదాత్మ్యసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితా
కగంధాభావస్య కాలాదికరణే గుణాదౌ సమవాయేన వృత్తేః
ప్రసిద్ధ్యా తదభావస్య ద్రవ్యత్వే సత్వాత్ సమవాయేన ద్రవ్యత్వహే

ముక్తేఫలతి వ్యాప్తిరేవా బహో ద్వైతల ద్విత్వ హేతుః సజ్ఞానవత్తస్మాదాత్మైలన బహో
సాంధళతాం యామపేలతి వ్యాప్తిసంభవే నితళవిదం వళథసం నితళవి
దానుపాధాని పిఫేటభిన్నత్రవళభేదియప్రతియోగితాం యా విష
యతాస్సంబంధావచ్ఛిన్నవ్యాపకత్వసల జ్ఞానేనసత్వాజ్ఞానవ్యాపక
త్వస్యాపి ఫేటభిన్నభేదియ్యప్రతియోగితాయాఽక్షిసత్వాలేవ
ం ఫేటభిన్నత్రవళభేదపేటభిన్నత్రవళభేదాదిమాదాయ తత్వ
ముదాయాధికరణాసామాన్యవృత్తితాపభావసల త్రవళత్వప్రత్ఖా

౨౮

రకత్రమావిశేషత్వేన తావదితి వాచ్యం జ్ఞానస్య యది సాధ్యతావ
చ్ఛేదకత్వం తదా తద్జ్ఞానభేదే వ్యాప్తి ప్రతియోగితాయాం వ్యాపక
త్వస్య తద్జ్ఞానరూపే సాధ్యతావచ్ఛేదకే సత్వాత్ తత్ప్రతియోగితా
వ్యాపకీభూతం తద్జ్ఞానం తదవ్యాపకీభూతాత్ తద్జ్ఞానభేదోయ
త్ప్రతియోగి ప్యజాత ఇతి స్వవ్యాపకీభూత సాధ్యతావచ్ఛేదకే వ్యాపకప్రతియో
గితాకాభావ తద్జ్ఞానభేదోపి జాత ఇతి సాధ్యాభావకూట ప్రతి
న తద్జ్ఞానకూటస్యాపి వారణాసంభవాత్ తాదృశకూటాధికరణ
వచ్ఛేద

ప్రవే గౌరవమతో నానావ్యక్తి సాధ్యతావచ్ఛేదకక్షతిస్స వ్యాపకతాయాం
సాధ్యతావచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకకం తద్వ్యాపకతావచ్ఛేదకతాప్రతి
యోగితాకాభావ ఏవ నివిష్టః సాధ్యతావచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకత్వంచ
స్వాశ్రయాశ్రయత్వరూపపర[illegible] పరాసంబంధేన స్వపదంచ సాధ్యతావచ్ఛేద
తావచ్ఛేద కక [illegible]పరం సాధ్యతావచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకస్వవరరి సాధ్యతావ
చ్ఛేదకాధికరణమపి స్వాశ్రయాశ్రయత్వరూపపరస్పరసంబంధే
న తథాచ జ్ఞానసాధ్యతావచ్ఛేదకక్షలిత జ్ఞాన[illegible]దంర్యవృత్తితయోగితాయాం

స్వవ్యాపకీభూత జ్ఞానవ్యాపకప్రతియోగితాకత్వే విస్వవ్యాపకీభూత
ం యల్ జ్ఞానత్వం స్వప్రయాశ్రయత్వసంబంధేన తదధికరణా వృత్త్య
భావాప్రతియోగిత్వవిరహాల్ తత్తద్జ్ఞానవత్త్వేదోన లక్షణాఘటకేః కిం
త్ర జ్ఞానవద్భేద ఏవేతి స్వవ్యాపకజ్ఞానాధికతాం వచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకవ్యా
పకప్రతియోగితాకాభావాంతర్గతో నత జ్ఞానవద్భేదః కింతు జ్ఞా
నవద్భేద ఏవేతి సాధ్యాభావకూటసిలాఘవం తత్రజాత మాత్రానా
నాంజ్ఞానాధికతావచ్ఛేదకత్వచ్ఛేసాధికతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధావచ్ఛి

వ్యాపకతాసత్త్వవిశిష్టాకారవాం తత్తత్సాధ్యవ్యావృత్తిమంతాం ఇతియోని
తద్జ్ఞానరూపవృత్తేః సాధ్యతావచ్ఛేదకత్వమనన్యత్వం ననుపృథివీత్వ
వత్వప్రకారకత్వమా విశేషితత్వాదిత్యత్ర జాతిమాత్రాన్యభావస్య
పృథివీత్వరూపసాధ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకతావచ్ఛేదకత్వాతియో
గితాకత్వేనసాధనసమానాధికరణేతి తదభావమాదాయసా
ధ్యతావచ్ఛేదకత్వాతియోగితావ్యాపకత్వదళస్య వ్యావృత్తిస్సఫలేతి
కింత్వత్ర వత్వప్రకారకత్వమావిశేషితత్వరూపసాధనసమానాధి

కరణాయె జలస్నేమవితా జాతాః స్నేమవితాభావాదయః పృథివి
త్వవ్యరూపశాంధళతావచ్ఛేదకవ్యాపకతావచ్ఛేదకప్రతియోగితా
కాంత్వత్వఘుటాయాంధిక్కరణేకాంమాన్యాధౌత్రవళత్వప్రకారకత్వ
మావిశిష్టత్వస్యశ్వరూపేణావృత్తిరితివ్యాప్తిః శాంధళతావచ్ఛే
దకప్రతియోగితావ్యాపకత్వనివేశనంకృతంనమెతాదృశరి
త్యాభూతత్వమూతన్తాప్యవృత్తరాంభావనివళ్తాంధళతాయాం
స్యశనవదనాత్రితివ్యాప్తిః హేత్వధికరణానగనమనోనవతరాంత

భూర్వినష్టం ధనస్సమానాధికరణోసంభూతత్వ మూర్తత్వాపనవత

రాభావస్యళస ముదాయాధికరణోత్పత్తి వ్యధిచతుష్టయే స్వర్గ

వదనవత్త్వసాన్యవృత్తిరతః సాధనస్సమానాధికరణయత్రిం చ దృష్టిప్ర

త్రయోయోర్నా ధ్యాభావాత త్వ ముదాయాధికరణావృత్తిత్వాపభావ

ముక్తే కథనీయం తథా పర్సాధనాధికరణ గగనవృత్త్యోయోర్నాధ్వ

భావార్సిద్ధం తద్గర్భత్వం న మూర్తత్వే కింతు భూతత్వ ఏవ తత్త్వము

దాయాధికరణం గగనం తన్నిరూపిత వృత్తి త్వాపభావస్యత్రవ్యాప్తకారక

త్ప్రమావిశేషశత్త్రిసత్వాల్ సాధ్యవత్తావచ్ఛేదకత్ప్రతియోగితావ్యాప
కతాపనివేశేన క్షతిః న చ వహ్నిఘటోభయాభావసాశిపివహ్నిత్వవ్యా
ప్యకతావచ్ఛేదకత్ప్రతియోగితాకతయా ఘటే త్వధికరణాయత్కించిద్వృ
త్తివృత్తియస్సాధ్యాభావస్య వహ్నిఘటోభయాభావస్య తదధికర
ణావృత్తిత్వాభావాద్ వహ్నిఘటోభవద్వైశప్రసిద్ధః స్వధూమహేతా
వస్తాత్వాపదవ్యాప్తిరతః ప్రతియోగితావ్యాపకత్వం సాధ్యవత్తావచ్ఛేద
కేదేయం తత్త్వావ వహ్నిఘటోభయాభావీయప్రతియోగితాయా ఘటే

సత్వప్రత్ర సాధ్యతావచ్ఛేదకసెళసత్వస్తతాదృశప్రతియోగితా
వ్యాపకత్వం సాధ్యతావచ్ఛేదకసెళతిన తాదృశాభావో లక్షణఘ
టకః కింతు ఘటత్వేన వహ్న్యభావ ఏవ తాదృశకూటాధికరణం జ
గత నిరూపితవృత్తిత్వాభావో న వృత్తిమద్వృత్తిః కింతు ఘటత్వేన జగ
ద్వృత్తిత్వాభావస్తద్వత్త్వసెళహేత్వోస్తత్వనావ్యాప్తిరితి వాచ్యం సాధ
తావచ్ఛేదకప్రతియోగితావ్యాపకత్వనివేశే పి తాదృశానాం తాదృశానాముభయా
భావీయప్రతియోగితావ్యాపకత్వసెళవహ్నిత్వేన తాదృశలక్షణవ్యాపకత్వసాధ్య

తావచ్ఛేదకవ్యాపకప్రతియోగితాకో౽భావస్త్వానాం తాదృశోరుభయాభా
వో జాతః హేత్వధికరణం యస్త్వారణమాత్రవచ్ఛేశస్తేద్వృత్తి యతాసధాభా
వృ వవృత్తేస ముదాయాం తదధికరణావృత్తిత్వాభావసత్తాన్నాం తాన్మోరుభ
భావ యూవచ్ఛేదకవర్తమానస్య హేతావవస్తాపద్వృత్తి మాన్ద్యామాగతశత్రా వ్యాప్తి
[illegible]రణం నస్యం భవతి అతః స్వాప్యభావమపత్రే ఏకవిశిష్టాపేరత్వము
భయత్వయమేవవక్తవ్యం తత్తావసామానాధికరణ్యస్సంబంధే
నతానాం విశిష్టాతాన్నాత్వయాం పేధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాయాః ॥ ౫

వహ్నిత్వవ్యాపకత్వం తాదృశ్యాభావాత్ తథా వహ్నివిశిష్టఘటత్వరూ
పే వహ్నిఘటోభయాభావీయప్రతియోగితాయా అపి న వహ్నిత్వవ్యాప
కత్వమత ఏవ ద్రవత్వవృత్తిభిన్నత్వోభయవాన్ ద్రవత్వాదిత్యత్ర వృత్తిభి
న్నత్వద్రవత్వే తదనవతరాభావీయప్రతియోగితాయాః ద్రవత్వవ్యాప
కసమాప్తతయా తత్ర వహ్నివ్యాప్తిసంబంధేనోభయత్వవ్యాసజ్యాసతాప
వహ్నిధూమవోభయాభావో లక్షణఘటకోభవితవ్యమితి తాత్పర్యే

పేళవహ్నిధూమోభయత్వం సామానాధికరణ్యసంబంధేన వహ్నివి
శిష్టధూమత్వం తత్పర్యాప్త్యభావవ్యాప్తిప్రతియోగితావచ్ఛేదకమిత్యతస్సహా
హితత్వాన్త్రం థక్కారః ఏరం తు యద్వ్యుభయత్వమేకవిశిష్టాపరత్వం త
దావృత్తిమత్వాపిఠో